

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Економічний факультет
Кафедра міжнародної економіки

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

«МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН»

Вибіркова

Освітньо-професійна програма:	Міжнародні економічні відносини
Спеціальність:	292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань:	29 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська
Розробники:	Сасенко О.С., доцент кафедри міжнародної економіки, к.е.н., доцент
Профайл викладача	https://interec.info/persons/sayenko-oleksandr-sergijovych/
Контактний тел.	+ 380 505138066
Email:	o.saienko@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=4234
Консультації	Очні консультації: за попередньою домовленістю. Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю.

1. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Методика викладання економічних дисциплін» належить до циклу вибіркових освітніх компонентів циклу професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», спрямована на формування трансформаційного мислення, навичок використання ефективних форм навчання у майбутніх магістрів з міжнародних економічних відносин.

2. Мета навчальної дисципліни - формування у студентів професійних педагогічних умінь з проектування навчального процесу та його реалізації відповідно до потреб та особливостей конкретних груп слухачів. Дисципліна «Методика викладання економічних дисциплін» ставить за мету формування та забезпечення:

- сучасного економічного й педагогічного мислення шляхом глибокого засвоєння ними категоріального апарату й концептуальних положень з економіки, психології та методики викладання фахових дисциплін;
- особистісно-професійної позиції з міжнародних економічних відносин, шляхом поглиблення пізнання й засвоєння методичних засобів;
- професійних педагогічних умінь з проектування навчального процесу та його реалізації відповідно до потреб та особливостей конкретних груп слухачів;
- засвоєння основних методів, прийомів і засобів викладання, застосування яких може бути доцільним у навчально-виховному процесі, й особливо на перших етапах практичної діяльності.

Завдання дисципліни: ознайомлення з основами сучасної педагогічної науки; реалізація концепції економічної освіти; вивчення сучасних методів та інноваційних технологій навчального процесу.

3. Пререквізити. Навчальна дисципліна «Методика викладання фахових дисциплін» пов'язана з усіма дисциплінами навчального плану, оскільки передбачає формування професійних педагогічних умінь з проектування навчального процесу та його реалізації.

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» та галузі знань 29 «Міжнародні відносини» вивчення дисципліни «Методика викладання економічних дисциплін» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою/іноземними мовами.

ПРН 2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій

ПРН 14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	сем	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Загальні засади методики викладання					
Тема 1. Методика викладання як складова компонентності викладача і шлях розвитку економічного мислення студентів	16	2	2			12
Тема 2. Економічне мислення як мета економічної освіти	16	2	2			12
Тема 3. Науково-методичне забезпечення викладання економічних дисциплін	16	2	2			12
Разом за ЗМ 1	48	6	6			36
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Методика проведення різних видів занять					
Тема: 4. Методики підготовки і проведення теоретичних занять в економічному навчанні	18	3	3			12
Тема 5. Семінарські та практичні заняття з економічних дисциплін	18	2	2			14
Тема 6. Організація самостійної роботи в процесі вивчення економічних дисциплін	18	2	2			14

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	сем	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Загальні засади методики викладання					
Тема 7. Контроль та оцінювання результатів економічного навчання	18	2	2			14
Разом за ЗМ 2	72	9	9			54
Усього годин	120	15	15			90

5.2. Зміст завдань самостійної роботи*

п/п	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1	Тема 1. Методика викладання як складова компонентності викладача і шлях розвитку економічного мислення студентів Завдання: Ознайомитись з сучасними технологіями навчання. Ознайомитись з письмовими результативного навчання.	12
2	Тема 2. Економічне мислення як мета економічної освіти Завдання: Провести тестування свого стилю навчання. Ознайомитись з методикою динамічного навчання. Ознайомитись з сучасними технологіями організації економічного навчання.	12
3	Тема 3. Науково-методичне забезпечення викладання економічних дисциплін Завдання: Ознайомитись з зарубіжним досвідом розроблення навчальних планів. Ознайомитись із проблемами між предметних зв'язків та методом динамічного навчання.	12
4	Тема: 4. Методики підготовки і проведення теоретичних занять в економічному навчанні Завдання: Охарактеризувати методику аналізу лекцій, обґрунтувати вибір теми та змісту	14
5	Тема 5. Семінарські та практичні заняття з економічних дисциплін Завдання: Ознайомитись з проведеним колективом аналізом економічних проблем і ситуацій. Ознайомитись з типами проблемних ситуацій.	14
6	Тема 6. Організація самостійної роботи в процесі вивчення економічних дисциплін Завдання: Індивідуальна консультативна робота викладача зі студентами. Охарактеризувати технічні засоби навчання. Назвати форми організації самостійної роботи.	14
7	Тема 7. Контроль та оцінювання результатів економічного навчання Завдання: Контроль та оцінювання як навчально-методичні проблеми.	14

	Тест як форма навчання, контролю та оцінювання знань. Сучасні методичні проблеми і активізація контролю та оцінювання знань.	
	Всього годин	92

* Самостійна робота студентів з дисципліни фінансовий менеджмент направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію кейсових завдань до відповідних тем дисципліни.

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- кейсовий метод;
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни

Оцінювання знань студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного та підсумкового контролю знань.

Поточний контроль знань проводиться з метою виявлення якості навчального процесу та його результатів у міжсесійний період, що здійснюється в ході аудиторних та індивідуальних занять і перевірки самостійно виконаних студентами завдань, передбачених навчальною програмою дисципліни. Навчальний матеріал розподілено за 2-ма модулями. Максимальна оцінка за кожний модуль складає 30 балів. Ще 40 балів студент може отримати на екзамені. Модульні завдання, що підлягають оцінці, можуть виступати у формі тесту. Протягом семестру студент має пройти два модульних контролі. Перший модуль охоплює 1-4 теми, другий – 5-7 теми. Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента та ін. Активність студента на семінарських та лекційних заняттях оцінюється за шкалою 0-10 балів у межах навчального елемента (теми). У цілому протягом семестру за рівень знань, активність на лекційних і семінарських заняттях, належне виконання завдань модульних контрольних студент може “заробити” максимально 60 балів.

Засоби оцінювання: усне опитування; письмове опитування; тестування; презентація результатів виконаних завдань; аналітичні звіти; озв'язування практичних ситуацій; підсумковий контроль – залік.

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається із суми балів за результати поточного контролю знань та за виконання екзаменаційних завдань. До екзаменаційної відомості заносяться сумарні результати в балах поточного контролю та екзамену.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка "А" (90-100 балів) передбачає: глибоку, всебічну відповідь на всі екзаменаційні завдання; чітке логічне і аргументоване викладення набутих знань з безпомилковим використанням наукової термінології, а також наведення конкретних прикладів; повне володіння студентом програмним матеріалом; освідомленість із новітніми науковими даними з даної навчальної дисципліни; уміння застосовувати теоретичні знання на практиці при вільному володінні технічними засобами; уміння пов'язувати суміжні дисципліни з фаховою (спеціальною) дисципліною; сумлінну роботу студента протягом семестру.

Оцінка "В" (80-89 балів) відрізняється від оцінки "А" тільки тим, що студентом було допущено несуттєві неточності і не проявлено належної самостійності у викладенні думок. Знання програмного матеріалу добрі, зміст екзаменаційних питань розкрито, відповідь послідовна, чітка, грамотна і не потребувала особливого втручання викладача. Студент продемонстрував уміння використовувати теоретичні знання на практиці при вільному володінні технічними засобами.

Відповідь оцінюється на оцінку "С" (70-79 балів) за умови, що студент виявив достатні знання теоретичного матеріалу відповідно до програми курсу та вміння співвідносити теоретичні знання із практичною ситуацією, проте у відповідях було допущено певну кількість значних помилок і недоліків.

Оцінка "D" (60-69 балів) ставиться тоді, коли студент не повністю розкрив зміст екзаменаційних питань, програмний матеріал викладається ним непослідовно із суттєвими неточностями та помилками у формулюванні наукової термінології. Студент поверхнево знайомий з рекомендованою літературою, теоретичні знання застосовуються ним на практиці із значними труднощами, допущено помилки при вирішенні задач. Знання суміжних дисциплін та новітніх наукових даних з навчальної дисципліни є слабкими.

Відповідь оцінюється на "Е" (50-59 балів) у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу.

Оцінка "Fх" (35-49 балів) ставиться тоді, коли студент не розкрив зміст екзаменаційних питань, при відповідях допустив грубі помилки, практично не вживав наукової термінології та не володіє більшою частиною програмного матеріалу. Студент не знає рекомендованої літератури, не може пов'язати зміст теоретичних положень з вирішенням практичних завдань. Студент не має достатніх теоретичних знань та практичних навиків, які б дозволили повноцінно виконувати обов'язки фахівця з вищою освітою.

Система ліквідації академічної заборгованості з дисципліни має такий зміст:

- студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 25 до 49 балів, після належної підготовки мають право повторно скласти екзамен;
- студенти, які набрали за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 24 балів, зобов'язані пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням екзамену.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно)

		з обов'язковим повторним курсом
--	--	---------------------------------

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання							Кількість балів (екзамена робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	40	100
5	10	10	5	10	10	10		

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч.-метод. посібник. К. : Кондор, 2008. 272 с.
2. Булах І.Є. Створюємо якісний тест : навч. посібник. К. : Майстер-клас, 2006. 160 с.
3. Булгакова Н.Б., Рахманов В.О. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник. К. : НАУ, 2012. 204 с.
4. Винославська О.В. Психолого-педагогічний супровід застосування ІКТ у просторі вищої технічної освіти // Вища школа : Науково-практичне видання. 2013. №11(113). С. 71-79. URL: <http://novyn.kpi.ua/2014-2/Vynoslavska.pdf>
5. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. 2-ге вид. К. : Центр учбової літератури, 2011. 384 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/sk702798.pdf>
6. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 232 с. URL: moskalik.at.ua/kurs_lekziy/mmmvvv
7. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник. 2-е вид. К. : Каравела, 2008. 352 с.
8. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Практикум : навч. посібник. К. : Каравела, 2008. 336 с. URL: <http://www.psyh.kiev.ua>

8.2. Додаткова

1. Педагогічна психологія : навч. посібник / О.П. Сергеєнкова, О.А. Столярчук, О.П. Коханова, О.В. Пасека. К. : Центр учбової літератури, 2012. 168 с.
2. Формування і розвиток інтелектуально-творчого потенціалу студентів : монографія / Ю.І. Кулагін, Н.П. Статінова, О.М. Кущенко та ін.. К. : КНТЕУ, 2012. 212 с.
3. Шевчук С.П. Інтерактивні технології підготовки менеджерів : навч. Посібник /С.П. Шевчук, В.А. Скороходов, О.С. Шевчук. К. : Професіонал, 2009. 232 с.
4. Яблонко В.Я. Психолого-педагогічні основи формування особистості : навч. посібник / В.Я. Яблонко. К. : Центр учбової літератури, 2008. 220 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)
2. Міністерство економіки України – <http://www.me.gov.ua>
3. Міністерство освіти і науки України - <http://www.mon.gov.ua/>
4. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
5. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
6. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua